

Krótki przewodnik po FRSE

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
Tel. 022 46-31-000
Fax 022 46-31-021
kontakt@frse.org.pl
www.frse.org.pl

Redakcja i korekta: Zespół Promocji i Informacji FRSE

Projekt graficzny: Justyna Marciniak

ISBN: 978-83-60058-43-5

Wydanie II, Warszawa 2009

Publikacja bezpłatna

Publikacja sfinansowana ze środków Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za treść umieszczoną w publikacji.

Krótki przewodnik po FRSE

Spis treści

O Fundacji	...4
„Uczenie się przez całe życie”	...8
Comenius	...10
Erasmus	...12
Leonardo da Vinci	...15
Grundtvig	...17
Wizyty Studyjne	...19
Wizyty Przygotowawcze i Seminaria Kontaktowe LLP	...21
European Language Label	...23
eTwinning	...24
Eurydice	...26
Erasmus Mundus	...28
TEMPUS	...32
Europass	...34
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy	...36
„Młodzież w działaniu”	...40
Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA)	...43
Eurodesk	...44
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży	...45
Fundusz Stypendialny Sciex-NMS ^{ch}	...46
Zespół Ekspertów Bolońskich	...47
Notatki	...48

Co roku tysiące ludzi spełnia swoje marzenia realizując ciekawe projekty – co roku tysiącom ludzi w urzeczywistnianiu ich marzeń pomaga **Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji**, udzielając wsparcia finansowego i merytorycznego przy realizacji tych projektów.

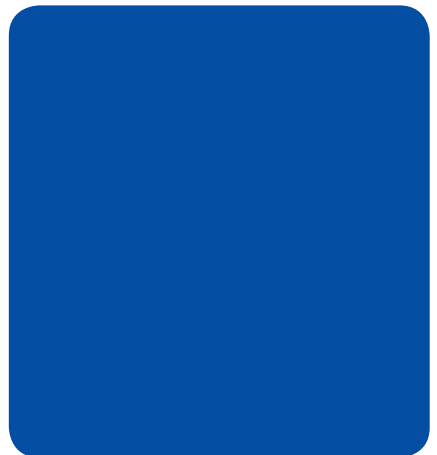

Studia za granicą, spotkania z ludźmi z całego świata, poznawanie odmiennych kultur, zdobywanie nowych umiejętności, rozwijanie pasji, odkrywanie talentów... Każdemu z tych działań towarzyszy wiele emocji, a samo wprowadzenie swoich pomysłów w życie jest źródłem mnóstwa nowych doświadczeń.

Dzięki działalności FRSE setki tysięcy osób w każdym wieku, bez względu na wykształcenie i posiadane umiejętności, miały szansę uczestniczyć w projektach edukacyjnych realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej. Udział w programach pozwala nie tylko na zdobycie wiedzy z konkretnych dziedzin, ale przede wszystkim uczy aktywności i odwagi w podejmowaniu działań, które zmieniają otaczającą nas rzeczywistość.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest fundacją Skarbu Państwa. Głównym celem Fundacji jest szeroko pojmowane wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce. FRSE realizuje swój cel poprzez koordynację programów edukacyjnych Unii Europejskiej i nie tylko. Niniejszy przewodnik prezentuje wszystkie programy i inicjatywy, którymi zarządza Fundacja.

Zespół FRSE

Program „**Uczenie się przez całe życie**” (wcześniej Socrates i Leonardo da Vinci) przyczynia się do podnoszenia jakości, zwiększenia atrakcyjności i dostępności ofert w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego w Europie.

W skład programu „Uczenie się przez całe życie” wchodzi cztery programy sektorowe:

- **Comenius** – jest adresowany do osób i instytucji zaangażowanych w edukację od przedszkoli po szkoły średnie. Uczniowie, nauczyciele i całe społeczności szkolne mają możliwość ściśle współpracować z partnerami z innych krajów uczestniczących w programie;
- **Erasmus** – skierowany jest przede wszystkim do szkół wyższych, ich studentów i pracowników. Niektóre działania są jednak otwarte także dla instytucji nieakademickich, na przykład przedsiębiorstw, organizacji czy placówek badawczych współpracujących z uczelniami;
- **Leonardo da Vinci** – to program finansujący projekty promujące mobilność pracowników na europejskim rynku pracy oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- **Grundtvig** – służy on ogólnej niezawodowej edukacji osób dorosłych, przede wszystkim z grup defaworyzowanych i o utrudnionym dostępie do oferty edukacyjnej. Grundtvig skierowany jest do różnego typu organizacji działających w obszarze edukacji dorosłych, ich słuchaczy i pracowników (Uniwersytet Trzeciego Wieku, Centrum Kształcenia Ustawicznego, fundacje, organizacje non profit, biblioteki, muzea i inne).

Program międzysektorowy obejmuje cztery kluczowe działania:

- **Współpraca w zakresie polityki i innowacji ma za zadanie wspierać innowacyjność** w uczeniu się przez całe życie oraz przeprowadzać analizy porównawcze z zakresu edukacji w realizowanych projektach wielostronnych i sieciach tematycznych;

- **Języki obce** – instytucje specjalizujące się w nauczaniu języków obcych mogą współpracować w ramach projektów wielostronnych i sieci tematycznych. Celem współpracy jest promowanie nauki języków obcych (szczególnie tych mniej rozpowszechnionych), opracowanie programów kształcenia nauczycieli języków i upowszechnienie innowacyjnych materiałów do nauki;
- **Technologie informacyjno-komunikacyjne** – to inicjatywa wspierania projektów wielostronnych z udziałem ośrodków badawczych i instytucji zajmujących się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi. Współpraca ma na celu rozwój i testowanie nowych narzędzi, technik i metod dydaktycznych oraz ich jak najszersze wykorzystanie na wszystkich poziomach kształcenia, a zwłaszcza w nauczaniu na odległość;
- **Upowszechnianie i wykorzystywanie wyników (waloryzacja)** – przedsięwzięcia finansowane w tej akcji mają służyć upowszechnianiu i wykorzystywaniu konkretnych rozwiązań, przykładów dobrych praktyk wypracowanych w projektach realizowanych w programach sektorowych i innych kluczowych działaniach.

Ponadto w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” funkcjonuje **Jean Monet** – program, który wspiera badania i analizy oraz działalność instytucji prowadzących prace badawcze i opracowujących nowe metody nauczania w dziedzinie integracji europejskiej.

Comenius to program głównie dla uczniów i nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół średnich. Skierowany jest także do pracowników stowarzyszeń, organizacji non profit, instytucji pozarządowych oraz lokalnych i regionalnych władz oświatowych.

Państwami uczestniczącymi w programie są wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz kraje EFTA/EOG: Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Turcja – kraj kandydujący do członkostwa w Unii Europejskiej.

Program Comenius promuje międzynarodową współpracę szkół, młodzieży i kadry nauczycielskiej. **Celem programu** jest rozwijanie wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz ukazywanie ich wartości i znaczenia, jak również pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

W ramach **Partnerskich Projektów Szkół** możliwe jest zrealizowanie projektu dwu- lub wielostronnego, którego istotnym elementem są wyjazdy uczniów i nauczycieli do szkół partnerskich, co motywuje do nauki języków obcych, przybliża kulturę innych krajów i łamie stereotypy kulturowe. Dwuletni projekt będący okazją do mobilizacji młodzieży i kadry nauczycielskiej, by wzięła udział w zajęciach wykraczających poza szkolny program nauczania, powinien kończyć się opracowaniem wspólnego produktu, którym może być na przykład zaprezentowana publikacja, prace plastyczne, źródła multimedialne lub inne pomoce dydaktyczne. Natomiast poprzez **Partnerskie Projekty Regio** promowana jest współpraca pomiędzy lokalnymi i regionalnymi władzami oświatowymi w Europie. Partnerstwo składa się z dwóch konsorcjów zawierających jednostkę samorządu terytorialnego lub kuratorium oświaty, szkołę oraz inną organizację edukacyjną działającą w danym regionie, z dwóch

krajów uczestniczących w programie. W ramach projektu możliwe są między innymi: spotkania robocze wszystkich partnerów, wymiany pracowników zaangażowanych w edukację szkolną, staże (job shadowing), konferencje, seminaria, warsztaty, letnie szkoły, kampanie informacyjne, publikacja i upowszechnianie materiałów oraz językowe przygotowanie personelu uczestniczącego w projekcie.

Do przyszłych nauczycieli skierowana jest akcja **Asystentura Comeniusa** promująca wyjazdy studentów i absolwentów kierunków nauczycielskich na praktykę pedagogiczno-zawodową trwającą od 13 do 45 tygodni w czasie roku szkolnego. Polskie szkoły również mogą ubiegać się o przyjęcie asystenta. Ponadto program Comenius oferuje w ramach akcji **Mobilność szkolnej kadry edukacyjnej** zagraniczne kursy szkoleniowe (językowe, językowo-metodyczne i tematyczne) trwające od 5 dni do 6 tygodni, konferencje i seminaria oraz job shadowing, czyli rodzaj praktyki zawodowej odbywanej w instytucji oświatowej i polegającej na poznawaniu pracy na danym stanowisku poprzez obserwację zadań wykonywanych przez innych.

Na poziomie europejskim Comenius obejmuje **Sieci Wielostronne** służące pogłębianiu europejskiej współpracy instytucji edukacyjnych i wymianie doświadczeń między partnerami realizującymi projekty w innych akcjach Comeniusa, oraz **Projekty Wielostronne**, które polegają na współpracy ośrodków doskonalenia nauczycieli i uniwersytetów w dziedzinie rozwoju i transferu innowacji. Są to akcje scentralizowane, co oznacza, że o dofinansowanie aplikuje się bezpośrednio do odpowiedniej Agencji Wykonawczej Komisji Europejskiej.

Erasmus jest programem współpracy między uczelniami, adresowanym przede wszystkim do studentów i pracowników szkół wyższych. W niektórych jego akcjach mogą uczestniczyć także inne instytucje, organizacje lub przedsiębiorstwa, które współpracują z uczelniami.

Program wspiera międzynarodowe działania szkół wyższych, umożliwia studentom wyjazdy za granicę, by mogli tam studiować i odbywać praktyki, promuje mobilność pracowników uczelni, stwarza szkołom liczne możliwości udziału w projektach wraz z partnerami zagranicznymi.

Celem Erasmusa jest podnoszenie jakości kształcenia w krajach uczestniczących w tym programie, który jest częścią większego programu „Uczenie się przez całe życie”. Studenci i nauczyciele akademicy mogą korzystać z oferty programu tylko wtedy, kiedy uczestniczy w nim ich macierzysta uczelnia.

Kraje uczestniczące w programie Erasmus:

- 27 krajów Unii Europejskiej,
- 3 kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego: Islandia, Lichtenstein, Norwegia,
- kraj kandydujący Turcja.

Erasmus dla uczelni. Udział w Erasmusie oznacza dla szkoły wyższej możliwość prowadzenia wymiany studentów i pracowników, a także rozwój współpracy z instytucjami z innych krajów w ramach projektów międzynarodowych.

Mobilność. W Erasmusie możliwe są wyjazdy studentów na część studiów oraz na praktykę za granicę, wyjazdy nauczycieli akademickich w celu

prowadzenia zajęć dydaktycznych na zagranicznych uczelniach, wyjazdy pracowników uczelni – nie tylko wykładowców – w celach szkoleniowych. Uczelnie prowadzące wymianę studentów lub pracowników mogą uzyskać dofinansowanie na organizację wymiany, np. na promocję, przygotowanie językowe wyjeżdżających czy na opiekę nad studentami przyjeżdżającymi z zagranicy (w tym między innymi na kursy języka polskiego, programy integracyjne itp.).

Projekty typu kursy intensywne. Uczelnie mogą także organizować kursy intensywne, czyli cykle zajęć dydaktycznych opracowane i prowadzone przez wykładowców z różnych krajów dla międzynarodowej grupy studentów.

Projekty wielostronne. Szkoły wyższe mają możliwość udziału w projektach wielostronnych wraz z grupą uczelni z innych krajów uczestniczących. Takie projekty mogą dotyczyć na przykład opracowywania nowych programów nauczania, w tym – nauczania na odległość, modernizowania uczelni, współpracy z przemysłem itp.

Sieci tematyczne. Jeszcze inną możliwością dla uczelni jest udział w ogólnoeuropejskich projektach typu sieci tematyczne, w których biorą udział instytucje ze wszystkich uczestniczących krajów.

Erasmus dla studentów. Studenci mogą ubiegać się w swojej uczelni o wyjazd do zagranicznej szkoły wyższej, aby studiować tam przez okres

od 3 miesięcy do 1 roku albo o wyjazd do instytucji nieakademickiej, by odbyć w niej praktykę.

Erasmus dla pracowników uczelni. Pracownicy szkół wyższych mogą korzystać z wyjazdów zagranicznych Erasmusa w celach szkoleniowych (wymiana doświadczeń, udział w różnego rodzaju szkoleniach, seminariach, warsztatach). Nauczyciele akademicy mogą ponadto wyjeżdżać na uczelnie w innych krajach, aby prowadzić tam zajęcia dla studentów.

Erasmus dla instytucji nieakademickich. Przedsiębiorstwa, firmy, organizacje i inne instytucje mają możliwość przyjmowania na praktykę studentów Erasmusa z zagranicznych uczelni.

Celem programu **Leonardo da Vinci** jest promowanie mobilności pracowników na europejskim rynku pracy oraz podnoszenie jakości i innowacyjności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Leonardo da Vinci wspiera też rozwiązania zwiększające przejrzystość i uznawalność kwalifikacji zawodowych w krajach europejskich.

Program ten adresowany jest zarówno do osób będących w trakcie kształcenia i szkolenia zawodowego poza studiami wyższymi, jak również do młodych pracowników i osób poszukujących pracy oraz do nauczycieli zawodu, instruktorów i szkoleniowców. Dzięki wspieraniem przez Leonardo da Vinci międzynarodowym projektom uczestnicy programu mają możliwość nawiązania współpracy z różnymi instytucjami w krajach Unii Europejskiej, odbycia stażu zagranicznego lub praktyki zawodowej, wymiany doświadczeń i doskonalenia warsztatu metodycznego czy wprowadzania innowacyjnych rozwiązań do szkoleń dla pracowników. Istotne jest przy tym promowanie nauki branżowych języków obcych, kształtowanie wrażliwości międzykulturowej oraz umiejętności adaptowania się do warunków życia i pracy w różnych krajach europejskich.

Projekty realizowane w ramach programu Leonardo da Vinci to:

Projekty mobilności:

- zagraniczne praktyki zawodowe dla uczniów szkół o profilu zawodowym oraz dla osób kształcących się zawodowo w systemie dualnym (nauka i praca), trwające od 2 tygodni do 9 miesięcy (IVT);
- staże zagraniczne dla pracowników, absolwentów i osób poszukujących pracy, trwające od 2 tygodni do 6 miesięcy (PLM);
- wymiany doświadczeń dla nauczycieli zawodu, szkoleniowców, instruktorów, doradców zawodowych i kierowników działów kadr w celu stworzenia nowoczesnych programów szkoleniowych, materiałów dydaktycznych itp.; wymiana trwa od 1 do 6 tygodni (VETPRO);

- projekty o szczególnie wysokiej jakości mogą ubiegać się o przyznanie specjalnego certyfikatu, gwarantującego przedłużenie finansowania w uproszczonej procedurze selekcyjnej.

Projekty wielostronne:

- transfer innowacji – poprawa jakości i atrakcyjności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez przenoszenie i zastosowanie na nowym gruncie innowacyjnych rozwiązań, na przykład: programów nauczania, materiałów do nauki języków obcych, narzędzi do oceny umiejętności i kwalifikacji zawodowych, szkoleń oferowanych na platformach elektronicznych (e-learning) itp.;
- rozwój innowacji – opracowywanie innowacyjnych podejść i metod w celu ułatwienia wdrożenia dotychczas niestosowanych w Europie rozwiązań instytucjom z krajów biorących udział w projekcie;
- sieci tematyczne ekspertów i instytucji – upowszechnianie rezultatów i dobrych praktyk.

Projekty partnerskie:

- budowanie wielostronnej współpracy nad wspólnymi zagadnieniami w obszarze kształcenia i doskonalenia zawodowego pomiędzy instytucjami różnego typu: szkołami zawodowymi i technicznymi, partnerami społecznymi, szkoleniowymi i doradczymi oraz przedsiębiorcami.

Program **Grundtvig** dotyczy szeroko rozumianej ogólnej, niezawodowej edukacji osób dorosłych i wspiera w tym obszarze współpracę na poziomie europejskim. Skierowany jest do różnego typu organizacji zajmujących się edukacją formalną, pozaformalną i nieformalną dorosłych, ich słuchaczy i pracowników (Uniwersytety Trzeciego Wieku, Centra Kształcenia Ustawicznego, szkoły dla dorosłych, domy kultury, biblioteki, muzea, fundacje, stowarzyszenia i organizacje non profit, władze lokalne i regionalne, urzędy pracy, organizacje szkolące edukatorów i nauczycieli osób dorosłych). Grundtvig wspiera przede wszystkim działania dotyczące edukacji dorosłych z grup wymagających szczególnego wsparcia.

Akcje zdecentralizowane, zarządzane i obsługiwane na szczeblu krajowym przez Narodowe Agencje, to:

Projekty i warsztaty Grundtviga – realizowane przez organizacje i nastawione na aktywne zaangażowanie dorosłych słuchaczy:

- **Projekty Partnerskie Grundtviga** – działania służące wymianie doświadczeń pomiędzy mniejszymi organizacjami zajmującymi się niezawodową edukacją dorosłych;
- **Projekty Wolontariatu Seniorów** – współpraca między organizacjami wysyłającymi i przyjmującymi wolontariuszy, umożliwiająca wyjazdy za granicę w celu świadczenia wolontariatu na okres od 3 do 8 tygodni osobom powyżej 50 roku życia;
- **Warsztaty Grundtviga** – warsztaty edukacyjne o dowolnej tematyce organizowane za granicą w celu uczenia się w środowisku wielonarodowym.

Mobilności kadry Grundtviga – indywidualne wyjazdy edukacyjne kadry dla edukacji dorosłych:

- **Kursy doskonalenia zawodowego kadry dla edukacji dorosłych** – wyjazdy na zagraniczne kursy szkoleniowe trwające od 5 dni do 6 tygodni;
- **Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych** – wyjazdy na inne formy szkoleniowe niż kursy, trwające od 1 dnia do 12 tygodni;
- **Asystentury Grundtviga** – wyjazdy na okres od 12 do 45 tygodni do zagranicznych organizacji edukacji dorosłych w celu pełnienia roli asystenta lub asystenta-eksperta;
- **Wizyty Przygotowawcze Grundtviga** – indywidualne wizyty u przyszłego zagranicznego partnera projektu lub udział w seminarium kontaktowym służącym znalezieniu partnerów do projektów Grundtviga.

Akcje scentralizowane zarządzane przez Agencję Wykonawczą w Brukseli działającą przy Komisji Europejskiej to:

- **Projekty Wielostronne** – wspólne działania służące opracowaniu innowacyjnych rozwiązań w obszarze edukacji dorosłych;
- **Sieci Grundtviga** – sieci ekspertów i organizacji;
- **Działania Towarzyszące** – współpraca wspierająca działania, które nie kwalifikują się do głównych akcji programu Grundtvig, ale przyczyniają się do osiągnięcia jego celów.

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” FRSE realizuje program **Wizyty Studyjne**, który jest działaniem międzysektorowym, przeznaczonym dla obywateli albo stałych mieszkańców 27 państw członkowskich, krajów EFTA (Islandia, Liechtenstein, Norwegia) oraz kraju kandydującego Turcji.

Celem programu Wizyty Studyjne jest wspieranie polityki edukacyjnej i współpracy na szczeblu europejskim w dziedzinie uczenia się przez całe życie. Udział w wizycie studyjnej umożliwi wymianę dobrych praktyk związanych z kształtowaniem polityki w zakresie szeroko rozumianej edukacji.

Wizyta studyjna to krótkie spotkanie (3-5 dni) w małej grupie specjalistów (10-15 osób) z różnych krajów europejskich, pracujących w podobnych obszarach kształcenia.

Przykładowa tematyka wizyt studyjnych:

- kluczowe kompetencje dla wszystkich;
- zwiększenie dostępności, równości, jakości i efektywności edukacji oraz szkoleń;
- utrzymanie atrakcyjności nauczania oraz doskonalenie umiejętności przywódczych;
- edukacja i szkolenie, które zwiększą szanse zatrudnienia;
- wdrażanie wspólnych europejskich narzędzi, zasad i struktur ramowych na rzecz uczenia się przez całe życie;
- kierunki rozwoju i wyzwania stojące przed strategiami uczenia się przez całe życie.

Wizyty studyjne adresowane są do szerokiego grona osób związanych z kształtowaniem polityki edukacyjnej, posiadających jednocześnie możli-

wość przekazania informacji uzyskanych w trakcie wizyty w swoim środowisku zawodowym i wśród społeczności lokalnej.

Spis wizyt umieszczany jest każdego roku w **Katalogu Wizyt Studyjnych** publikowanym przez Komisję Europejską i CEDEFOP.

Udział w wizycie studyjnej finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w formie indywidualnego dofinansowania przyznawanego przez Narodową Agencję Programu „Uczenie się przez całe życie”.

Program Wizyt Studyjnych stwarza również możliwość goszczenia w Polsce europejskiej kadry zarządzającej oświatą oraz specjalistów z zakresu doskonalenia zawodowego. Organizatorami wizyt studyjnych mogą stać się instytucje i organizacje aktywne w dziedzinie edukacji i kształcenia zawodowego, które chciałyby podzielić się doświadczeniami z przedstawicielami z innych krajów, przygotowując kilkudniowy program dotyczący wybranych aspektów: edukacji ogólnej, kształcenia i doskonalenia zawodowego lub obu dziedzin jednocześnie. Propozycje wizyt studyjnych są zbierane i selekcjonowane na poziomie krajowym przez agencje narodowe. Narodowa Agencja w Polsce wspiera finansowo instytucje i organizacje, które podejmą się zorganizowania wizyty studyjnej.

Wizyty Przygotowawcze i Seminaria Kontaktowe

umożliwiają spotkanie potencjalnych partnerów do projektu i doprecyzowanie przyszłej współpracy.

W zdecentralizowanych akcjach programu „Uczenie się przez całe życie”, takich jak:

- partnerskie projekty Comenius,
- partnerskie projekty Comenius Regio,
- partnerskie projekty Leonardo da Vinci,
- projekty mobilności Leonardo da Vinci,
- projekty transferu innowacji Leonardo da Vinci,
- projekty partnerskie Grundtvig,
- projekty wolontariatu seniorów Grundtvig,
- warsztaty Grundtvig,
- intensywne kursy Erasmus,
- mobilność w programie Erasmus (wyjazdy studentów i/lub pracowników),

oraz w akcjach scentralizowanych obsługiwanych przez Komisję Europejską:

- projekty wielostronne Grundtvig,
- sieci Grundtvig,
- projekty rozwoju innowacji Leonardo da Vinci,
- sieci tematyczne Leonardo da Vinci,
- działania towarzyszące

istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie na wyjazd w celu przeprowadzenia działań przygotowawczych, które będą służyć opracowaniu przyszłego projektu. Wyjazd taki może przybrać formę **Wizyty Przygotowawczej** lub **Seminarium Kontaktowego**.

Wizyta Przygotowawcza to spotkanie partnerów potencjalnego projektu mające na celu:

- dopracowanie założeń, celów i metodologii projektu;
- określenie ról i zadań partnerów;
- opracowanie budżetu i planu pracy;
- wspólne wypełnienie wniosku o dofinansowanie projektu.

Seminarium Kontaktowe (organizowane przez Narodowe Agencje krajów uczestniczących w programie LLP) stwarza szansę:

- uzyskania informacji o współpracy europejskiej w dziedzinie, której dotyczy seminarium;
- poznania przedstawicieli instytucji z innych krajów europejskich, utworzenia z nimi grupy partnerskiej;
- uzyskania konkretnych wiadomości i praktycznych wskazówek dotyczących opracowania i projektu.

Przyznany grant pokrywa koszty podróży do kraju, w którym odbywa się wizyta i z powrotem oraz koszty utrzymania (zakwaterowania i wyżywienia, ubezpieczenia na czas podróży), ewentualnie koszty opłaty za uczestnictwo w seminarium kontaktowym.

Organizacja przygotowująca się do realizacji projektu składa wniosek o dofinansowanie wyjazdu swojego pracownika do Narodowej Agencji. Wnioski powinny być złożone co najmniej osiem tygodni przed planowanym wyjazdem.

European Language Label (ELL) to europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych, przyznawany we wszystkich krajach uczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie”. Laureaci wyłaniani są w drodze konkursu projektów.

W Polsce konkurs ELL prowadzony jest przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu „Uczenie się przez całe życie” oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Laureaci konkursu otrzymują prestiżowe certyfikaty podpisane przez komisarza UE do spraw wielojęzyczności oraz Ministra Edukacji Narodowej.

Celem konkursu jest nagradzanie oraz upowszechnianie nowatorskich inicjatyw i rozwiązań w dziedzinie uczenia się i nauczania języków obcych.

W konkursie European Language Label mogą uczestniczyć wszystkie typy przedszkoli, szkół, uczelni wyższych, instytucji oświatowych oraz innych placówek zajmujących się kształceniem językowym dzieci, młodzieży i dorosłych.

Certyfikaty European Language Label przyznawane są w trzech kategoriach:

- konkurs projektów instytucjonalnych;
- konkurs indywidualny dla nauczycieli;
- konkurs projektów uczniowskich pod hasłem: „Języki to moja pasja”.

Program **eTwinning** to łączenie i współpraca bliźniaczych szkół w Europie za pośrednictwem mediów elektronicznych oraz popularyzowanie szkolenia nauczycieli. Jest to edukacyjny program Unii Europejskiej, który promuje wykorzystywanie w szkołach technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

Uczniowie i nauczyciele posługują się Internetem we współpracy ponad granicami – współdziałają, wymieniają się informacjami i materiałami do nauki. eTwinning poszerza zakres pedagogicznych możliwości oferowanych uczniom i nauczycielom, motywuje do nauki i otwarcia się na Europę.

Program eTwinning skierowany jest do:

- przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (przedział wiekowy uczniów 3-19 lat);
- nauczycieli wszystkich przedmiotów, uczniów wraz z opiekunami, dyrektorów szkół, bibliotekarzy i innych pracowników szkoły;
- szkół krajów Unii Europejskiej czyli: Austrii, Belgii, Bułgarii, Cypru, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwy, Luksemburgu, Łotwy, Malty, Niemiec, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Włoch, Wielkiej Brytanii, a także dodatkowo Islandii, Norwegii i Turcji;

Najważniejszą cechą projektów eTwinning jest wykorzystywanie komputera, oprogramowania i Internetu oraz aparatu cyfrowego lub kamery, czyli narzędzi akceptowanych przez uczniów i wzbudzających ich entuzjazm. Kolejną istotną właściwością jest uczenie się języków obcych, które są konieczne do bezpośredniej komunikacji ze szkołą partnerską. Duże znaczenie ma także fakt, że tematy projektów związane są z podstawami programowymi wszystkich przedmiotów nauczanych w szkole, a nauka odbywa się poprzez zabawę, różnorodne formy aktywności i oryginalne działania.

Przykładowe formy projektów:

- krótki, tygodniowy lub miesięczny projekt może skupić się na konkretnym temacie z programu nauczania;
- podczas projektu trzymiesięcznego uczniowie nauczą się na przykład tworzyć podstawową stronę internetową i przedstawiać na niej informacje w języku obcym;
- projekt całoroczny lub kilkuletni zakłada współpracę z jednym partnerem lub większą ich liczbą; takie projekty dotyczą na przykład historii Europy, matematyki lub sztuki i stanowią część programu nauczania.

Zalety projektów eTwinning:

- entuzjazm uczestników – zarówno uczniów, jak i nauczycieli oraz rodziców;
- zwiększona motywacja do nauki;
- dostosowanie zadań do możliwości każdego ucznia, indywidualizacja nauczania;
- bezpieczny Internet – narzędzia i obszary pracy eTwinning są dostępne tylko dla uczestników programu;
- wykorzystanie istniejącej szkolnej bazy komputerowej, czyli pracowni komputerowych i Internetowych Centrów Informacji Multimedialnej w szkolnych bibliotekach;
- możliwość tworzenia zespołów nauczycieli;
- elastyczne ramy czasowe projektu;
- możliwość rozpoczęcia projektu w dowolnym czasie, łatwość wprowadzania zmian.

Eurydice jest europejską siecią informacji o edukacji. Celem programu jest wymiana informacji o europejskich systemach edukacyjnych, ich strukturach, sposobach zarządzania, legislacji, jak również o dynamice przemian w tych systemach i kierunkach reform. Pełna informacja o systemach edukacji w poszczególnych krajach, regularnie aktualizowana przez krajowe biura, znajduje się na stronie: <http://www.eurydice.org>, w bazie danych EURYBASE.

W ramach programu powstają studia porównawcze dotyczące poszczególnych aspektów edukacji. Eurydice opracowuje też wskaźniki i dane statystyczne przedstawiające edukację w Europie.

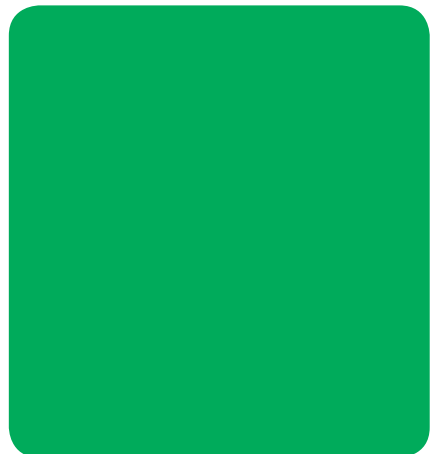
Program Eurydice adresowany jest do polityków zajmujących się oświatą, pracowników administracji oświatowej różnych szczebli, środowisk naukowych, nauczycieli, studentów, badaczy, wreszcie do wszystkich zainteresowanych edukacją.

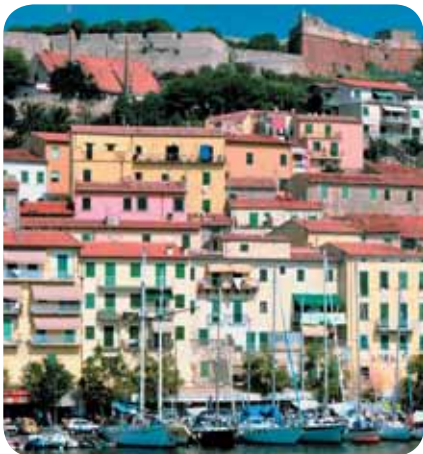
Eurydice nie oferuje finansowania projektów, wymian czy staży, ale stanowi sieć wymiany informacji o funkcjonujących w innych krajach rozwiązaniach dotyczących edukacji.

Sieć Eurydice powstała w 1980 roku, a jej zasięg ograniczał się początkowo do 12 państw członkowskich EWG. Obecnie Sieć działa w 31 krajach: 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej, 3 krajach EFTA/EOG oraz Turcji. Funkcjonowanie Sieci opiera się na stałej współpracy pomiędzy biurami krajowymi a Centralnym Europejskim Biurem w Brukseli, które koordynuje wszystkie działania Sieci.

Polskie biuro Eurydice działa w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Współpraca Polski w ramach Sieci obejmuje przygotowywanie danych i analiz o polskim systemie edukacji na potrzeby publikacji porównawczych. Zadaniem biura jest także udostępnianie polskim odbiorcom informacji o europejskich systemach edukacyjnych. W tym celu opracowywane są polskojęzyczne publikacje książkowe oraz prowadzona jest strona internetowa.

Erasmus Mundus

promuje europejskie szkolnictwo wyższe, wspiera podnoszenie jego jakości i zachęca najlepszych studentów z innych kontynentów do podejmowania studiów w Europie.

Erasmus Mundus to program, który ma na celu:

- poprawę jakości i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego;
- przyczynianie się do trwałego rozwoju szkolnictwa wyższego w krajach spoza Unii Europejskiej;
- promowanie dialogu międzykulturowego poprzez współpracę z krajami trzecimi.

Termin „kraje trzecie” oznacza w programie Erasmus Mundus wszystkie kraje poza krajami Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Turcją, państwami Bałkanów Zachodnich i Szwajcarią.

Program jest skierowany do instytucji szkolnictwa wyższego ze wszystkich krajów świata.

Program Erasmus Mundus wspiera:

- **wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus oraz wspólne studia doktoranckie Erasmus Mundus** zakładające zrealizowanie ścieżki kształcenia w co najmniej dwóch uczelniach wchodzących w skład tak zwanego konsorcjum, które oferuje wspólny program studiów, charakteryzujący się jednomyślnie przyjętymi kryteriami naboru i sprawdzania osiągnięć studentów. Studia te wiążą się z otrzymaniem wspólnego, podwójnego lub wielokrotnego dyplomu, gwarantują kontakt z co najmniej dwoma językami europejskimi i zapewniają mobilność studenta;

- **projekty partnerskie Erasmus Mundus** wspierające współpracę pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego z krajów Unii Europejskiej oraz z krajów trzecich, opartą między innymi na wzajemnym uznawaniu okresów studiów i badań ukończonych w instytucjach partnerskich oraz organizowaniu wymian studentów na wszystkich poziomach szkolnictwa wyższego, nauczycieli akademickich i pracowników instytucji szkolnictwa wyższego;
- **projekty** prowadzące do poprawy konkurencyjności i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego, a także dostępności studiowania w Europie dla obywateli z krajów trzecich.

TEMPUS jest programem UE, który wspiera modernizację szkolnictwa wyższego w krajach Bałkanów Zachodnich, Europy Wschodniej, Azji Środkowej, Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Kraje te określane są w programie TEMPUS jako kraje partnerskie. Program TEMPUS IV jest kontynuacją programów TEMPUS I-III, które miały pozytywny wpływ na szkolnictwo wyższe w krajach będących odbiorcami pomocy.

TEMPUS IV realizuje dwa rodzaje przedsięwzięć:

- **wspólne projekty** (modernizacja programów nauczania oraz zarządzania uczelnią; szkolnictwo wyższe i społeczeństwo);
- **działania strukturalne** (modernizacja zarządzania uczelnią; szkolnictwo wyższe i społeczeństwo).

Główne priorytety programu (jak i rodzaje projektów) zostały przypisane do trzech grup: modernizacja programów nauczania, modernizacja zarządzania uczelnią, szkolnictwo wyższe i społeczeństwo. Priorytety krajowe dla danego kraju partnerskiego określają władze edukacyjne tego kraju, uwzględniając główne priorytety programu dla danego typu projektów.

Cele projektów o zasięgu krajowym (z udziałem uczelni tylko z jednego kraju partnerskiego) powinny być zgodne z priorytetami krajowymi tego państwa. Cele projektów o zasięgu regionalnym (z udziałem uczelni z co najmniej dwóch krajów partnerskich) powinny być zgodne z głównymi priorytetami programu.

Instytucje uprawnione do udziału w projektach:

- uznane przez państwo uczelnie z UE i krajów partnerskich;
- stowarzyszenia i sieci czy konsorcja uczelni;
- władze krajowe (ministerstwa, urzędy centralne i regionalne)

- krajowe i międzynarodowe stowarzyszenia czy konferencje rektorów, nauczycieli i studentów;
- instytucje pozarządowe (NGO);
- przedsiębiorstwa państwowe i prywatne.

Przykłady działań realizowanych w programie TEMPUS IV:

- opracowywanie nowych lub modernizacja istniejących programów nauczania w wybranych dziedzinach w szkołach wyższych;
- wprowadzanie nowych metod dydaktycznych, skoncentrowanych na studencie;
- restrukturyzacja uczelni lub ich jednostek pod względem administracyjnym; reformowanie systemu zarządzania uczelnią;
- wspieranie procesu reform społeczno-ekonomicznych przez uczelnie, np. poprzez opracowywanie kursów szkoleniowych i doksztalających dla odbiorców nieakademickich;
- rozwijanie współpracy międzynarodowej uczelni w zakresie konkretnej dziedziny;
- modernizacja materialnej bazy uczelni, ale tylko o ile jest to niezbędne do osiągnięcia celów danego projektu TEMPUS (np. modernizacja biblioteki uczelnianej);
- opracowywanie i wdrażanie reform w sektorze szkolnictwa wyższego, opracowywanie strategii edukacyjnych na szczeblu krajowym (np. opracowanie i wdrażanie systemu punktowego w danym kraju).

Europass jest Inicjatywą Komisji Europejskiej, która umożliwia obywatelom Europy prezentację swoich kwalifikacji i umiejętności zawodowych w sposób jasny i zrozumiały, co zwiększa ich konkurencyjność na europejskim rynku pracy oraz stwarza nowe możliwości kształcenia i zdobywania doświadczeń za granicą.

Europass obejmuje portfolio pięciu dokumentów funkcjonujących w takiej samej formie na obszarze Unii Europejskiej, państw EFTA i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz krajów kandydujących do UE. Europass obowiązuje od 1 stycznia 2005 roku, a w jego skład wchodzi:

- **Europass – CV:** profesjonalne CV o przejrzystej strukturze, które eksponuje mocne strony jego posiadacza;
- **Europass – Paszport Językowy:** dokument przedstawiający poziom umiejętności językowych posiadacza w zakresie słuchania, czytania, pisania, porozumiewania się i samodzielnego formułowania wypowiedzi. Wypełniany jest na podstawie tabeli samooceny. Zawiera również informacje na temat etapów i form kształcenia językowego, włącznie z umiejętnościami nabytymi poprzez własne doświadczenia czy samokształcenie;
- **Europass – Mobilność:** jest to dokument, który potwierdza europejskie ścieżki kształcenia, czyli okresy nauki lub szkolenia odbywane w innym kraju europejskim w ramach wyjazdu zorganizowanego, na przykład: praktyki zawodowe w przedsiębiorstwie, semestr nauki na uczelni zaliczony w ramach programu wymiany lub praktyka w charakterze wolontariusza w organizacji pozarządowej. Dokument wydawany jest bezpłatnie przez Krajowe Centrum Europass na wniosek instytucji organizującej kształcenie, praktykę lub staż;

- **Europass – Suplement do Dyplomu:** zwiększa czytelność dyplomów wydawanych przez polskie uczelnie i dostarcza pełnych informacji na temat poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych podczas studiów, a także szczególnych osiągnięć absolwenta oraz jego uprawnień zawodowych. Dokument ten wydawany jest przez szkoły wyższe razem z dyplomem ukończenia studiów, w ramach opłaty za dyplom;
- **Europass – Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe:** to dokument dla absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, którzy zdali zewnętrzny egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Zawiera on szczegółowy opis umiejętności i kompetencji uzyskanych przez posiadacza dyplomu zawodowego wraz z wskazaniem dostępnych dla niego zawodów. Wydawany jest bezpłatnie przez instytucje przeprowadzające egzamin i wydające dyplom, czyli Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Formularze Europass – CV i Paszportu Językowego (dostępne we wszystkich językach Unii Europejskiej) można pobrać lub wypełnić online na stronie: <http://europass.cedefop.europa.eu>, a następnie zapisać na twardym dysku. Pozostałe dokumenty są wydawane przez uprawnione do tego instytucje.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS)

to inicjatywa wspierająca współpracę edukacyjną pomiędzy Polską a krajami-darczyńcami (Norwegią, Islandią, Liechtensteinem), której celem jest zwiększenie spójności społecznej i ekonomicznej w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego w zakresie edukacji.

W latach 2008–2011 w ramach Funduszu rozdysponowane zostaną środki w wysokości **13,3 mln €**. Działania realizowane przez FSS przyczyniają się do rozszerzenia wymiany studentów i pracowników uczelni pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami oraz wzmocnienia współpracy między instytucjami edukacyjnymi tych krajów.

Jakiego typu inicjatywy mogą uzyskać dofinansowanie?

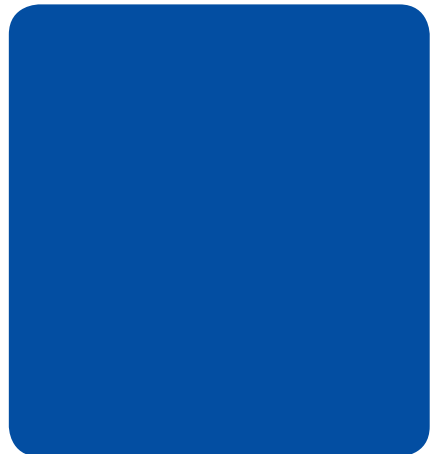
- studia i praktyki studenckie, staże i praktyki pracowników uczelni;
- kursy języka i kultury polskiej oraz kursy języka i kultury państw-darczyńców;
- wyjazdy i przyjazdy doktorantów w celu realizacji projektu badawczego oraz młodych naukowców w celu przeprowadzenia badań naukowych w instytucjach badawczych;
- indywidualne wizyty studyjne przedstawicieli instytucji działających w sektorze szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego, kształcenia zawodowego i osób dorosłych;
- działania mające na celu zwiększenie udziału polskich instytucji edukacyjnych w programach międzynarodowych, programach wymiany uczniów i studentów oraz możliwości organizowania imprez i wydarzeń międzynarodowych;
- działania zmierzające do poprawy jakości nauczania i zasobów dydaktycznych polskiego szkolnictwa i oświaty;
- działania służące rozwojowi oferty dydaktycznej;
- działania na rzecz poprawy jakości programów studiów w językach obcych oferowanych przez polskie uczelnie.

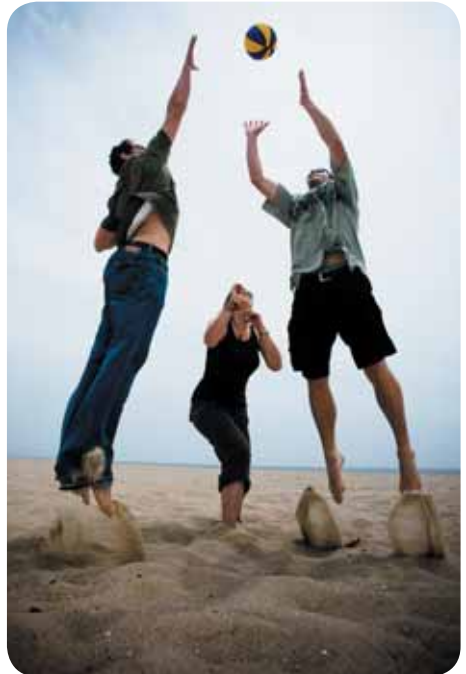
Wnioskodawcami mogą być **szkoły i uczelnie oraz instytucje działające w obszarze edukacji, doktoranci i młodzi naukowcy oraz instytuty badawcze i naukowe**. Do Funduszu zgłaszać się mogą również **inne organizacje i instytucje aktywne na polu edukacji** (na wszystkich poziomach kształcenia: podstawowym, średnim, licencjackim, wyższym, zawodowym, kształcenia osób dorosłych).

Inicjatywy te można podejmować w ramach następujących przedsięwzięć:

- I. Mobilność Studentów i Pracowników** – działanie skierowane do uczelni wyższych, jej studentów i pracowników;
- II. Kursy Językowe** – działanie kierowane do polskich uczelni wyższych posiadających wydziały specjalizujące się w nauczaniu języka polskiego jako języka obcego lub jednego z języków państw-darczyńców;
- III. Stypendia Indywidualne** – przeznaczone dla doktorantów i młodych naukowców (do 40 roku życia) oraz przedstawicieli instytucji działających w sektorze edukacji;
- IV. Współpraca Instytucjonalna** – działanie skierowane do instytucji edukacyjnych, zakładające realizację projektu wspólnie z zagranicznym partnerem;
- V. Rozwój Polskich Uczelni** – działanie kierowane do polskich szkół wyższych, zakłada realizację projektów przez uczelnię samodzielnie lub we współpracy z partnerem zagranicznym.

„Młodzież w działaniu” to program Unii Europejskiej wspierający uczestnictwo w kształceniu pozaszkolnym, czyli w **edukacji pozaformalnej**. Jest skierowany przede wszystkim do młodych ludzi w wieku 13-30 lat oraz do osób pracujących z młodzieżą, dla których edukacja pozaformalna to wspaniała szansa indywidualnego rozwoju oraz zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych we współczesnym świecie.

Program umożliwia nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i wymianę doświadczeń. Zachęca do podejmowania różnorodnych działań na rzecz społeczności lokalnej, służących również indywidualnemu rozwojowi. Promuje ideę zjednoczonej Europy.

Nadrzędnym celem programu jest przezwyciężanie barier, uprzedzeń i stereotypów wśród młodych ludzi, wspieranie ich mobilności oraz promowanie aktywności obywatelskiej. „Młodzież w działaniu” wspiera przedsięwzięcia, które mają pomóc w rozwoju osobowości młodych ludzi oraz nabywaniu nowych umiejętności.

W programie może uczestniczyć każdy młody człowiek bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, status społeczny, sytuację materialną itp. Szczególny nacisk program kładzie na zwiększenie udziału w życiu społecznym młodzieży z mniejszymi szansami, czyli takiej, która ze względów społecznych, geograficznych, zdrowotnych lub ekonomicznych ma mniejsze możliwości aktywnego brania udziału w życiu społeczeństwa. Program wspiera młodych ludzi i osoby pracujące z młodzieżą głównie poprzez dofinansowanie ich projektów, ale również poprzez udostępnianie im informacji, organizowanie szkoleń oraz tworzenie możliwości przygotowywania nowych przedsięwzięć z partnerami w całej Europie i poza jej granicami.

Działania dofinansowywane przez program „Młodzież w działaniu”

■ Akcja 1. Młodzież dla Europy:

- **Akcja 1.1. Wymiana Młodzieży** – spotkania młodzieży w wieku 13-25 lat z krajów europejskich w celu wzajemnego poznania się, przedyskutowania interesujących tematów, zrealizowania wspólnych przedsięwzięć;
- **Akcja 1.2. Inicjatywy Młodzieżowe** – lokalne działania młodych ludzi w wieku 18-30 lat, których głównym odbiorcą jest otaczająca, najbliższa społeczność;
- **Akcja 1.3. Młodzież w Demokracji** – działania promujące uczestnictwo młodzieży w życiu obywatelskim na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym;
- **Akcja 2. Wolontariat Europejski** – praca przy różnorodnych projektach zagranicznych podejmowana przez młodych ludzi na zasadach wolontariatu. Projekty Wolontariatu Europejskiego mogą być realizowane indywidualnie lub grupowo przez młodych ludzi w wieku 18-30 lat;
- **Akcja 3. Młodzież w Świecie** – współpraca pomiędzy młodzieżą z krajów UE i krajów sąsiadujących. Organizacja wymian z młodymi ludźmi z państw sąsiadujących z Europą i z innych krajów świata oraz szkoleń i projektów współpracy w sieci;

- **Akcja 4. Systemy Wsparcia Młodzieży**
  - **Akcja 4.3. Szkolenie i Tworzenie Sieci** – wsparcie dla wszystkich, którzy są zaangażowani w pracę z młodzieżą, w przygotowanie i realizację projektów w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Oferuje między innymi szkolenia, seminaria, staże dla pracowników młodzieżowych;
- **Akcja 5. Wsparcie europejskiej współpracy w zakresie problematyki i działań młodzieżowych**
  - **Akcja 5.1. Spotkania młodzieży i osób odpowiedzialnych za politykę młodzieżową** – pomoc w tworzeniu dialogu młodzieży z osobami odpowiedzialnymi za kreowanie polityki młodzieżowej w Europie. Umożliwia między innymi organizację krajowych spotkań młodzieżowych i międzynarodowych seminariów młodzieżowych dotyczących współpracy w tej dziedzinie.

Centrum Współpracy SALTO z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA) zajmuje się promocją edukacji pozaformalnej i programu „Młodzież w działaniu” w krajach Europy Wschodniej i Kaukazu, a także pomaga organizacjom i pracownikom młodzieżowym z Unii Europejskiej oraz z krajów EECA w nawiązywaniu kontaktów pomiędzy sobą oraz w tworzeniu i realizacji projektów.

Celem SALTO EECA jest podnoszenie jakości międzynarodowych projektów młodzieżowych realizowanych z udziałem organizacji z krajów Europy Wschodniej i Kaukazu, a także wspieranie informacyjne Narodowych Agencji Programu „Młodzież w działaniu” na rzecz rozwoju międzynarodowej współpracy z krajami tego regionu.

Działania prowadzone przez Centrum Współpracy są związane z:

- **Armenią, Azerbejdżanem, Białorusią, Gruzją, Mołdawią, Rosją i Ukrainą**
- Szukając partnera na Wschodzie, warto zajrzeć na listę kontaktową SALTO EECA: www.salto-youth.net/contactlist. Znajdują się na niej dane organizacji z Europy Wschodniej i Kaukazu, z którymi można podjąć współpracę. Można także zostawić tam informację o planowanej inicjatywie lub napisać do multiplikatorów w krajach Europy Wschodniej i Kaukazu: www.salto-youth.net/eecamultipliers.
- Dla osób, które chcą dowiedzieć się więcej na temat krajów Europy Wschodniej i Kaukazu, zespół SALTO EECA przygotował internetowy przewodnik po tych krajach – zapraszamy na stronę: www.salto-youth.net/eecamanual.
- Prenumerata newslettera SALTO EECA to świetny sposób, by regularnie otrzymywać informacje na temat działalności Centrum Współpracy: www.salto-youth.net/newsletter.

Eurodesk

to europejska sieć informacyjna dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą – pedagogów, pracowników instytucji i organizacji młodzieżowych. Funkcjonuje on w 30 państwach.

Program Eurodesk działa na trzech poziomach: europejskim, krajowym i regionalnym. Koordynatorem na poziomie europejskim jest Europejskie Biuro Eurodesk w Brukseli. Eurodeskiem w Polsce zarządza Krajowe Biuro Eurodesk Polska mieszczące się w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Do sieci Eurodesk Polska należy kilkadziesiąt organizacji i instytucji z całej Polski. Konsultanci Eurodesku w całej Europie mają ze sobą stały kontakt online, posiadają również dostęp do największej w Europie bazy organizacji oraz programów grantowych dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą. Korzystając z kontaktów i zasobów informacyjnych, udzielają informacji bezpośrednio w swoich siedzibach, przez telefon lub przez Internet.

Konsultanci Eurodesk Polska:

- odpowiadają na pytania dotyczące innych krajów europejskich;
- informują o najważniejszych wydarzeniach młodzieżowych i możliwościach zdobywania funduszy w Polsce i w Europie;
- przekazują informacje o grupach poszukujących partnerów lub szukających kontaktów z rówieśnikami z Europy;
- pomagają w zdobywaniu informacji związanych z edukacją, Europą, szkoleniami i działalnością młodzieżową;
- odpowiadają za zawartość Europejskiego Portalu Młodzieżowego (<http://www.portalmłodzieżowy.eu>);
- wydają publikacje: dla młodzieży – o pracy, studiach i wolontariacie w Europie, i dla organizacji – newsletter „Twój Eurodesk”;
- wspierają organizacje prowadzące działalność informacyjną i młodzieżową, przy których działają regionalne i lokalne punkty informacyjne Eurodesk Polska.

Na początek spytaj nas!

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży

ma na celu wspieranie wspólnych działań polskiej i litewskiej młodzieży dla budowania przyjaznej współpracy między narodami Polski i Litwy.

W ramach Funduszu można realizować projekty w dwóch formatach:

- **Format 1** – wymiany lub szkolenia młodzieży polskiej i litewskiej oraz seminaria które rozpowszechniają przykłady dobrych praktyk między polskimi i litewskimi organizacjami realizującymi politykę młodzieżową i pracującymi z młodymi ludźmi;
- **Format 2** – działania przygotowywane i prowadzone przez organizacje inspirujące wymiany i inne inicjatywy młodzieżowe, na przykład różnego typu imprezy, spotkania, publikacje, projekty informacyjne, których celem jest współpraca kulturalna, propagowanie tolerancji i lepszego poznania się młodzieży polskiej i litewskiej.

Priorytetem dla projektów Funduszu jest promowanie dialogu międzykulturowego i międzyetnicznego oraz włączanie do działań młodzieży z mniejszymi możliwościami.

Wnioski o dofinansowanie mogą być składane przez zarejestrowane zgodnie z prawem Polski osoby prawne posiadające doświadczenie w dziedzinie pracy z młodzieżą, czyli instytucje publiczne i oświatowe oraz organizacje pozarządowe. Finansowanie projektów w ramach Funduszu odbywa się jednostronnie. Oznacza to, że organizacja koordynująca wnioskuje do swojej narodowej instytucji zarządzającej o środki finansowe na całość projektu, w tym także na koszty związane z grupą partnerską (w tym przypadku grupę litewską).

Sciex-NMS^{ch} to Szwajcarski Fundusz Stypendialny, uruchomiony w 2009 r. w ramach programu wymiany naukowej między Szwajcarią a nowymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Fundusz wspiera rozwijanie potencjału pracowników naukowych z Polski, promuje trwałe partnerstwa w zakresie badań naukowych pomiędzy Polską a Szwajcarią.

W ramach Funduszu Stypendialnego można uzyskać dofinansowanie dla następujących projektów:

- stypendia naukowe dla polskich doktorantów (od 6 do 24 m-cy) oraz młodych pracowników naukowych posiadających tytuł doktora (od 6 do 18 m-cy), w celu prowadzenia badań naukowych w instytucjach badawczych Szwajcarii;
- wizyty studyjne (do 5 dni) opiekunów naukowych (mentorów) z Polski lub Szwajcarii, bezpośrednio związane z realizacją projektu stypendysty/badacza z Polski.

Zespół Ekspertów Bolońskich

 promuje rozwiązania odnoszące się do reform w europejskim szkolnictwie wyższym znanych pod nazwą Procesu Bolońskiego.

Podstawowym zadaniem **Ekspertów Bolońskich** jest przedstawianie polskiemu środowisku akademickiemu reform prowadzonych w europejskim szkolnictwie wyższym oraz konsekwencji i obligacji dla polskich uczelni, które z nich wynikają. Zadanie to Zespół realizuje poprzez organizowanie seminariów, spotkań i konferencji, przez działalność doradczą i ekspercką.

Tematyka seminariów i konferencji poświęcona jest głównie:

- tworzeniu programów studiów na bazie oczekiwanych efektów kształcenia/uczenia się wraz z wykorzystaniem systemu akumulacji i transferu punktów (ECTS);
- funkcjonowaniu wewnętrznych systemów zapewniania jakości kształcenia, także w kontekście przewidywanej zmiany modelu akredytacji;
- mobilności studentów i uelastyczniania sposobu studiowania w polskich uczelniach;
- włączaniu się uczelni w strategię uczenia się przez całe życie;
- dyskusji na temat uznawania kompetencji i kwalifikacji uzyskiwanych poza sektorem edukacji formalnej;
- zatrudnialności absolwentów;
- warunkom uzyskiwania certyfikatów „ECTS Label” i „DS Label”.

Seminaria i konferencje bolońskie są organizowane we wszystkich większych ośrodkach akademickich.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

DG Edukacja i Kultura
Program „Uczenie się przez całe życie”

DG Edukacja i Kultura
Program „Młodzież w działaniu”

DG Edukacja i Kultura
Erasmus Mundus

DG Edukacja i Kultura
Tempus

